

***R*átóti csikótojás**

Hol volt, hol nem volt az országban egy Rátót nevű község. Ebben a Rátótban a csósz egyszer a mezőn egy hatalmas úritököt talált.

- Tyú, fékomadta-teremtette - csodálkozott -, nahát ez már megint mi? - Mert hosszú főznivaló tököt már látott, de ilyen sütnivalót még soha.

Fölvette, megtapogatta, megszagolta. De a maga fejétől csak nem tudta kitalálni, hogy mi. Bevitte hát a faluházára. Ott éppen együtt volt a kupaktanács. A csósz letette a tököt az asztalra. A derék előljárók is mind elszörnyülködtek. Csak nézték, hol a tököt, hol egymást.

Azt mondja a legöregebb, a legokosabb:

- Sok időt megértem, de ilyen isten-teremtményét világéletemben nem láttam még. Mi lehet ez?

Azt mondja rá az időben utána következő:

- Én is sok mindenben keresztülmentem, de ilyen még én se ettem életemben.

S fordul kérdő tekintettel a korban alatta állóhoz.

Az azt mondja:

- Ami azt illeti, én se vagyok már mai gyerek, de azt én se tudom hogy ez mi a csoda lehet. De azért bíró a bíró, hogy ő mindent tudjon.

Itt aztán a bíró is beleszólt:

- Hát, atyafiak, ez - ahogy a formája mutatja - csakis tojás lehet.

Erre aztán a többi feje is egyszeriben megvilágosult.

- Persze hogy tojás! Mert mi más is lehetne, ha nem tojás?!

A csósz most már arra is emlékezett, hogy még egészen meleg volt, mikor a földről felvette.

A bíró nem hiába hitte magát okos embernek, mert most még azt is tudni akarta, hogy a tojás micsoda tojás.

- Egy gyíksárkányé! - mondta a legöregebb előljáró.

- Lúdvércé!

De a bíró a csószre hallgatott. Az pedig olyanképpen beszélt, hogy akkoriban, mikor a tojásra ráakadt, valami idegen négylábú nagy állat csatangolt a határban. Futott, sörénye volt, hosszú szőrű farka!

Annak a Rátótnak a környékén még ritka volt a ló. A parasztok tehénnel szántottak s fuvaroztak. Még a lakodalomba is tehén vont a szekéren mentek.

De a bíró látott már lovat is, csikót is. Felkiáltott hát:

- Csikó! Csikó tojta!

Most már az öregek is fújták:

- Úgy van Ezt a csikó tojta. Mert mi más tojhatott volna nekünk ekkorát?

Ebben mindnyájan megegyeztek.

- Eddig szerencsésen eljutottunk - szólott a bíró -, még csak azt mondjátok meg, atyafiak, most mitévők legyünk?

- Kiköltetjük!

- Ki ám, de mivel? Nekünk nincsenek lovaink.

Mindenki törte a fejét. De hát csak a bírónak támadt jó gondolata.

- Tudják mit, atyafiak? Amondó vagyok, hogy ezt a drága szép tojást költsük ki magunk.

Ebben aztán megint megegyeztek.

Jó példának először a bíró ülte meg a tojást. Aztán sorra a többiek, amint kor szerint következtek. Ki-ki egy napig. Éppúgy, ahogy a kotlós tyúk a tojásokat.

Talán még ma is ülne valaki a tökön, ha a szomszéd faluban rebesgetni nem kezdték volna, hogy a rátóti kupaktanácsra rázapult a csikótojás! Merthogy csak nem kel ki! Erre aztán az előljárók zúgolódní kezdtek, hogy ők bizony nem ülik tovább senki lova tojását.

A bíró nagyon elszomorodott. Szentül meg volt győződve, hogy a kiscsikó már mozog is a tojásban. Megrázta, megszagolta. Megszagoltatta az előljárókkal is. De azok most már hitetlenek voltak. Az ő orruk szerint a tojásnak már szaga volt Záp!

Végtére is megállapodtak abban, hogy a záptojást kiviszik a határba egy hegyre, mert onnan épp a felé a falu felé gurítják, amelyik a rátóti tanács lebecsmérlésében lehangosabb volt.

Ennek a csodájára aztán egész Rátót kivonult. Mindenki látni akarta, hogy kapja meg a magáét az a rossz nyelvű falu. Előhozták a tojást. Bizony szaglott már messziről is. Mikor az orrukat már valamennyien befogták, a bíró levette a talicskáról, s gurítani kezdte a csikótojást. A tojás gurult, gurult, s a domb alján belegurult egy galagonyabokorba. Ott valami kőbe ütközött, s rapityára törött szét. A bokorból pedig ugyanakkor kiugrott egy piciny nyúl, erre aztán egész Rátót adta a hangot, ahogy kinek-kinek torkán kifért:

- A pici csikó! Ni, né! Fut a pici csikó! Utána, emberek!

A sok nép a nyúl után eredt. A dombon csak a bíró maradt. Látva, hogy hasztalan a rohanás, mert a rohanó kis jószágot senki sem éri utol, szomorúan így sóhajtott magában:

- Nem megmondtam; hogy a csikó már mozog? Miért is nem ültük türelemmel még egy-két nap azt az istenadta csikótojást?